

UZASADNIENIE

Strona powodowa (...) S.A. z siedzibą w B. wystąpiła z powództwem w postępowaniu nakazowym przeciwko pozwanej R. S. domagając się zasądzenia kwoty 2022,58 zł z odsetkami umownymi w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 6.10.2016r. do dnia zapłaty oraz kosztami procesu.

W uzasadnieniu pozwu podała, że pozwana zobowiązała się poprzez podpisanie weksla z dnia 27.04. (...) do zapłaty w dniu 5.10.2016r. kwoty dochodzonej pozwem. Po wezwaniu do wykupu weksla pozwana nie dokonała żadnej wpłaty. Pozwana podpisując kalendarz spłat знаła wysokość swojego zobowiązania i termin spłaty.

Zarządzeniem z dnia 29.01.2018r. stwierdzono brak podstaw do wydania nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym i skierowano sprawę do rozpoznania w postępowaniu upominawczym (k. 12 akt).

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 22.03.2018r. sygn. akt I Nc 12799/17 Sąd Rejonowy w Legnicy uwzględnił powództwo w całości.

Pozwana złożyła sprzeciw od wskazanego nakazu zapłaty zaskarżając go w całości i wnosząc o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu zakwestionowała roszczenie co do zasady jak i wysokości. Podniosła zarzut nieudowodnienia roszczenia oraz niewymagalności roszczenia. Wskazała, że nie otrzymała wypowiedzenia umowy ani wezwania do wykupu weksla. Weksel nie został przedstawiony do zapłaty. Przyznała, że zawarła umowę z powódką, jednak zakwestionowała jej wykonanie przez powódkę wskazując, iż nie otrzymała kwoty oscylującej w granicach wysokości żądania objętego pozwem. Nie przypomina sobie aby składała deklarację wekslową. Celem przekazania jej przez powódkę weksla in blanco było uzyskanie przez nią dodatkowego zysku przekraczającego zysk należny jej z tytułu udzielenia pożyczki. Na liczne nieetyczne praktyki powódki zwracał uwagę UOKiK. Pozwana wskazała, że przysługuje jej prawo do złożenia zarzutów co do podstawowego stosunku prawnego, którego zabezpieczeniem był weksel. Z analizy druków umów zawieranych przez powódkę w innych sprawach wynika, że są w nich stosowane klauzule abuzywne, które powodują, iż pożyczkobiorcy są zobowiązani do zwrotu kwoty nawet kilkakrotnie przewyższającej kwotę realnie wypłaconą. W zawartej umowie doszło do rażącego naruszenia interesów ekonomicznych pożyczkobiorcy – konsumenta z uwagi na obowiązek zapłaty wygórowanych opłat dodatkowych, nie mających odzwierciedlenia w rzeczywistych kosztach poniesionych przez powódkę ani w wartości oferowanych przez nią świadczeń, których kryteria ustalania nie zostały sprecyzowane. Takie postanowienia w myśl art. 385³§1 kc nie mogą wiązać konsumenta. Postanowienia nakładające na powódkę obowiązek zapłaty opłat dodatkowych stanowiły ponadto obejście przepisów ustawy – art.359§2¹ kc , co skutkuje ich nieważnością na podstawie art. 58 kc. Opłaty dodatkowe stanowią w istocie ukryte oprocentowanie.

W piśmie procesowym z dnia 19.06.2018r. strona powodowa wskazała, że dołączony do pozwu weksel in blanco z klauzulą "nie na zlecenie" wystawiony został i podpisany przez pozwaną jako weksel gwarancyjny zabezpieczający umowę pożyczki gotówkowej nr (...), którą pozwana podpisała w dniu 5.04.2016r.

W umowie pozwana zobowiązała się do zapłaty na rzecz Pożyczkodawcy kwoty 2100 zł, na którą składały się: całkowita kwota pożyczki w wysokości 1.000 zł oraz odsetki umowne i koszty opisane w umowie. Kwota zobowiązania miała zostać spłacona w 30 ratach po 70 zł poczynając od czerwca 2016r.

Pozwana zaprzestała regularnej spłaty rat pożyczki wymagalnych w dniu 5.07.2016 r. i 5.08.2016 r., co uprawniało powódkę do wypowiedzenia umowy, po uprzednim wezwaniu do zapłaty zaległości. Wobec bezskuteczności wezwania do zapłaty z dnia 5.08.2016r., które wysłane zostało na adres pozwanej podany w umowie, pismem z dnia 5.09.2016 r. zatytułowanym "wypowiedzenie umowy pożyczki", powodowa spółka postawiła pożyczkę w stan wymagalności i naliczyła należne jej zgodnie z umową kwoty. Pismo zostało wysłane na adres pozwanej podany w umowie, listem poleconym tak, że mogła zapoznać się z jego treścią.

W dacie wypowiedzenia powódka miała roszczenie o zapłatę kwot stanowiących sumę kwoty

niespłaconej pożyczki (2020,00 zł) oraz umownych odsetek obliczonych na podstawie pkt 4.l. postanowień umowy (2,58 zł). Kwota odsetek została obliczona przy wzięciu pod uwagę liczby dni opóźnienia spłaty poszczególnych rat pożyczki w stosunku do terminów uzgodnionych w kalendarzu spłat. Odsetki umowne nie przekraczają stopy odsetek maksymalnych za opóźnienie, o których mowa w art. 481§2 kc.

Powódka wniosła pozew na podstawie podpisanego przez pozwanego weksla, którego dokument został do pozwu dołączony w oryginale. Powódka nie miała obowiązku wykazywać w pozwie treści stosunku podstawowego, który weksel zabezpiecza. Weksel został wypełniony w sposób prawidłowy - zgodnie z deklaracją wekslową, która uprawniała do wypełnienia weksla gdy opóźnienie w płatności kwoty równej jednej racie pożyczki przekroczy 30 dni, po uprzednim wezwaniu Pożyczkobiorcy do zapłaty zaległości w terminie 7 dni od otrzymania wezwania, na kwotę wymagalnego zobowiązania pozwanej. Ciężar wykazania, że weksel in blanco wypełniony został niezgodnie z umową spoczywał na pozwanej. Weksel został prawidłowo przedstawiony do zapłaty pismem z dnia 5.09.2016 r. i nie został wykupiony w terminie.

Całkowity koszt pożyczki wynosi 1100,00 zł i na tę kwotę składają się następujące koszty: 129,00 zł (Opłata przygotowawcza), 561,00 zł (Prowizja), 300,00 zł (cena (...)) oraz Odsetki Umowne. Każdy z tych kosztów związany jest z określonymi uprawnieniami i czynnościami Pożyczkodawcy. Odsetki umowne stanowią umowne wynagrodzenie za korzystanie przez Pożyczkobiorcę ze środków finansowych Pożyczkodawcy w okresie, w jakim Pożyczkobiorca ma prawo dysponować środkami pieniężnymi Pożyczkodawcy. Pożyczka udzielona pozwanemu została oprocentowana według stałej stopy procentowej w wysokości 8,20 % w skali roku i mieści się w ramach maksymalnej wysokości odsetek. Pozostałe koszty nie przekraczają limitu pozaodsetkowych kosztów kredytu. Opłata przygotowawcza naliczana jest jako koszt związany z przygotowaniem umowy, w tym zgromadzeniem koniecznych dokumentów, dokonaniem weryfikacji zdolności kredytowej Pożyczkobiorcy, uruchomieniem środków. Koszty opłaty - 129,00 zł zostały skalkulowane tak, że odpowiadają rzeczywistym poniesionym przez Pożyczkodawcę kosztom wykonania w/w czynności i nie sposób uznać, aby była kwotą wygórowaną. Prowizja stanowi wynagrodzenie za fakt udzielenia pożyczki pożyczkobiorcy. Koszt Twojego Pakietu natomiast stanowi wynagrodzenie za dodatkowe uprawnienie Pożyczkobiorcy w związku z zawartą umową szczegółowo określone w pkt. 16 umowy.

Pozwana zawarła umowę pożyczki w ramach swobody kontraktowej. Znała treść swojego zobowiązania, w szczególności jego wysokość, wysokość poszczególnych rat pożyczki i terminy ich spłaty.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 25 kwietnia 2016r. pozwana R. S. zawarła ze stroną powodową (...) S.A. w B. umowę pożyczki gotówkowej nr (...).

Na jej podstawie strona powodowa udzieliła pozwanej pożyczki, której całkowita kwota do zapłaty wyniosła 2100 zł i składały się na nią: całkowita kwota pożyczki do wypłaty – 1000 zł, opłata przygotowawcza – 129,00 zł, wynagrodzenie prowizyjne – 561,00 zł, wynagrodzenie 300 zł z tytułu przyznania na wniosek pożyczkobiorcy (...) oraz odsetki umowne w wysokości stałej – 8,20 % w skali roku. Pożyczka miała być spłacana w 30 miesięcznych ratach po 70 zł począwszy od 5.06.2016r. do 5.11.2018r.

Zgodnie z pkt 3.1 umowy pożyczkobiorca zobowiązany był do zabezpieczenia spłaty pożyczki poprzez wystawienie weksla własnego in blanco nie na zlecenie wraz z deklaracją wekslową stanowiącą załącznik do umowy.

Punkt 4. 1 umowy pożyczki stanowił, że jeżeli pożyczkobiorca nie spłaci w terminie poszczególnych rat pożyczki lub innej kwoty związanej z umową, niespłacona kwota staje się zadłużeniem przeterminowanym, od którego pożyczkobiorca nalicza odsetki za opóźnienie za każdy dzień opóźnienia w wysokości rocznej stopy oprocentowania zadłużenia przeterminowanego równej stopie odsetek maksymalnych za opóźnienie, o których mowa w art. 481§2¹ kc

W myśl pkt 8.1 lit. a) umowy pożyczkodawca mógł wypowiedzieć umowę gdy opóźnienie w płatności kwoty równej jednej racie przekroczy 30 dni, po uprzednim wezwaniu pożyczkobiorcy do zapłaty zaległości w terminie 7 dni od daty otrzymania wezwania, z zachowaniem 30 dniowego okresu wypowiedzenia umowy.

Zgodnie z punktem 8.2 umowy pożyczkodawca miał prawo wypełnić weksel in blanco na zasadach określonych w deklaracji wekslowej, w przypadku, gdy opóźnienie w płatności kwoty równej jednej racie przekroczy 30 dni po uprzednim wezwaniu pożyczkobiorcy do zapłaty zaległości w terminie 7 dni od daty otrzymania wezwania.

W ramach usługi (...) pożyczkobiorca uprawniony był do jednorazowego skorzystania z prawa bezpłatnego odroczenia maksymalnie dwóch kolejnych terminów płatności rat albo do bezpłatnego obniżenia o 50% maksymalnie 4 kolejnych rat, które miały być spłacane w dodatkowym okresie kredytowania a nadto do przyśpieszonej wypłaty pożyczki w terminie do 10 dni roboczych oraz otrzymywania powiadomień SMS o chwili wypłaty pożyczki, terminie płatności rat oraz zaksięgowaniu wpłaty raty.

okoliczności niesporne

a nadto

dowody: - umowa pożyczki z 25.04.2016r.- k. 31-36 akt

Do umowy jako jej załącznik nr 3 dołączona została deklaracja wekslowa, zgodnie z którą pożyczkobiorca upoważnił pożyczkodawcę do wypełnienia weksla na sumę odpowiadającą zadłużeniu pożyczkobiorcy wynikającemu z umowy pożyczki, łącznie z faktycznie poniesionymi przez Pożyczkodawcę kosztami postępowania sądowego i egzekucyjnego. W deklaracji wskazano ponadto sytuacje upoważniające pożyczkodawcę do wypełnienia weksla in blanco, w tym m.in. opóźnienie w płatności kwoty równej jednej racie przekraczające 30 dni, po uprzednim wezwaniu do zapłaty zaległości w terminie 7 dni od daty otrzymania wezwania.

dowód: - deklaracja wekslowa – k . 37 akt

Na poczet spłaty należności wynikających z w/w umowy pozwana dokonała tylko jednej wpłaty na kwotę 80 zł w dniu 17.06.2018r.

Następnie zaprzestała regularnej spłaty rat pożyczki, zalegając z zapłatą rat wymagalnych w dniu 5.07.2016 r. i 5.08.2016 r.

Strona powodowa pismem z dnia 5.08.2016 r. wezwała pozwaną do spłaty zaległości wyznaczając 7-mio dniowy termin do zapłaty, pod rygorem wypowiedzenia pożyczki. Pismo zostało wysłane na adres pozwanej podany w umowie, za pośrednictwem publicznego operatora pocztowego Poczta Polska S.A. listem poleconym. Przesyłka została dwukrotnie awizowana i zwrócona nadawcy wobec jej niepodjęcia w terminie.

dowody: - karta klienta – k . 38 akt

-wezwanie do zapłaty – k. 40 akt

- potwierdzenie nadania przesyłki – k. 41-42 akt

- wydruk z systemu śledzenia przesyłek Poczty Polskiej –

k. 43-44 akt

Wobec bezskuteczności wezwania, pismem z dnia 5.09.2016 r. strona powodowa wypowiedziała pozwanej umowę pożyczki z zachowaniem 30 dniowego terminu wypowiedzenia.

Pismo zostało wysłane na adres pozwanej podany w umowie, za pośrednictwem publicznego operatora pocztowego Poczta Polska S.A. listem poleconym. Przesyłka została dwukrotnie awizowana, w tym po raz drugi w dniu 19.09.2016r. i zwrócona nadawcy wobec jej niepodjęcia w terminie.

Na dzień wypowiedzenia umowy pożyczki zadłużenie pozwanej wyliczone zgodnie z postanowieniami umowy wynosiło kwotę 2022,58 zł, w tym:

- 2020 zł – tytułem niespłaconej pożyczki,
- 2,58 – tytułem umownych odsetek dziennych za opóźnienie w spłacie rat pożyczki.

dowody: -wypowiedzenie umowy – k. 45 akt

- potwierdzenie nadania przesyłki – k. 46-48 akt

- wydruk z sytemu śledzenia przesyłek Poczty

Polskiej – k. 49-50 akt

Weksel został wypełniony na kwotę 2022,58 zł i opatrzony datą płatności 5 października 2016r.

dowód: - weksel złożony w depozycie sądu – odpis k. 4 akt,

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w przeważającej części.

Strona powodowa dochodziła należności na podstawie weksla własnego in blanco wystawionego przez pozwaną.

Zgodnie z art. 101 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 roku prawo wekslowe (t.j. Dz. U. z 2016 roku, poz. 160) weksel własny zawiera: nazwę "weksel" w samym tekście dokumentu, w języku, w jakim go wystawiono, przyrzeczenie bezwarunkowe zapłacenia oznaczonej sumy pieniężnej, oznaczenie terminu płatności, oznaczenie miejsca płatności, oznaczenie osoby, na której rzecz lub na której zlecenie zapłata ma być dokonana, oznaczenie daty i miejsca wystawienia wekslu i podpis wystawcy wekslu.

Weksel własny, może zostać wystawiony jako tak zwany weksel in blanco, czyli niecałkowicie wypełniony dokument wekslowy, podpisany przez wystawcę z zamiarem zobowiązania się wekslowo, który po wypełnieniu staje się wekslem zupełnym (art. 103 w zw. z art. 10 prawa wekslowego). Weksle własne in blanco są przy tym dopuszczalnym sposobem zabezpieczenia roszczeń wynikających z kredytów konsumenckich (por. art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 roku o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2016 roku, poz. 1528 ze zm.)).

Zobowiązanie wekslowe jest co do zasady abstrakcyjne, jednak zasada ta doznaje ograniczenia w przypadku weksla in blanco, wystawionego w celu zabezpieczenia zobowiązania ze stosunku podstawowego. W takim przypadku dopuszczalne jest powoływanie się na podstawę faktyczną i prawną stosunku podstawowego łączącego strony, w związku z którym wystawiony został ten weksel (por. art.10 prawa wekslowego, orz. SN z 18.11.1970r., I PR 407/70, uzasadnienie wyroku S.A. w Katowicach z 4.11.1993r., ACr 607/93). Innymi słowy, podniesienie zarzutu wypełnienia weksla in blanco niezgodnie z deklaracją wekslową skutkuje zawężeniem granic odpowiedzialności wekslowej do takiej, jaką ponosiłby wystawca weksla, gdyby weksel został wypełniony zgodnie z łączącą strony umową. Zarzut ten niweluje więc w znacznej mierze między stronami stosunku podstawowego abstrakcyjny charakter zobowiązania wekslowego. Skutki procesowe przejawiają się natomiast w tym, iż w postępowaniu zainicjowanym wniesieniem sprzeciwu od nakazu zapłaty badanie zasadności roszczenia przenosi się z płaszczyzny stosunku prawa wekslowego na ogólną płaszczyznę stosunku prawa cywilnego. Strony mogą zatem powoływać się na podstawy faktyczne i prawne wynikające z łączącego je stosunku prawnego, który jest źródłem dochodzonego przez powoda roszczenia

cywilnoprawnego, nawet jeżeli okaże się, że roszczenie wekslowe powoda nie istnieje (podobnie Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 14 marca 1997 r., I CKN 48/97, OSNC 1997/9/124).

Pełnomocnik pozwanej podniósł w niniejszej sprawie zarówno zarzut wywiedziony z prawa wekslowego (tj. nieprzedstawienia weksla do zapłaty) jak i szereg zarzutów ze stosunku podstawowego czyli umowy pożyczki, na zabezpieczenie której weksel był wystawiony. Dlatego też przedmiotem badania sądu w dalszej kolejności była treść stosunku podstawowego łączącego strony.

Co do zarzutu zmierzającego do wykazania, że powództwo jest przedwczesne, z uwagi na brak przedstawienia pozwanej weksla do zapłaty, Sąd uznał, że jest on niezasadny, gdyż nie może prowadzić do oddalenia powództwa jako przedwczesnego. Wprawdzie art. 38 prawa wekslowego wymaga przedstawienia weksla dłużnikowi, to jednak zgodnie z poglądem wyrażonym w judykaturze przedstawienie weksla do zapłaty może nastąpić w procesie poprzez złożenie weksla wraz z pozwem (por. orz. SN z 30 czerwca 2010 r. V CSK 461/09). Nawet więc w wypadku przyjęcia, że nie doszło do prawidłowego przedstawienia weksla do zapłaty nie można uznać, że powoduje to brak możliwości dochodzenia i zasądzenia należności powoda jako wekslowo uprawnionego. Wobec powyższego, przyjęć należy, że w niniejszej sprawie doszło do prawidłowego przedstawienia weksla do zapłaty z chwilą wniesienia pozwu, a najpóźniej z chwilą doręczenia jego odpisu wraz z załącznikami pozwanej.

Odnośnie stosunku podstawowego łączącego strony, to wskazać należy, że zgodnie z treścią art. 720§1 kc przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. Do zawartej przez strony umowy znajdowały przy tym zastosowanie przepisy ustawy z dnia 12 maja 2011 roku o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2016 roku, poz. 1528 ze zm.).

Sam fakt zawarcia pomiędzy stronami umowy pożyczki nie był przy tym w przedmiotowej sprawie sporny. Przy ustalaniu treści zawartej umowy sąd oparł się więc na kopii umowy pożyczki przedłożonej przez pełnomocnika strony powodowej.

Strona pozwana powoływała się przy tym na następujące zarzuty wywiedzione z tej umowy:

- niewykonania umowy przez stronę powodową,
- niewymagalności roszczenia z umowy pożyczki z uwagi na brak doręczenia pozwanej wezwania do zapłaty i wypowiedzenia umowy,
- zawarcia w umowie klauzul niedozwolonych (abuzywnych) w zakresie opłat dodatkowych obciążających pożyczkobiorcę.

Dokonując oceny wskazanych zarzutów należy w pierwszej kolejności podkreślić, że, jak już wyżej zasygnalizowano, ich podniesienie przez pozwaną skutkowało rozpoznaniem sprawy na płaszczyźnie wiążącego strony, stosunku podstawowego czyli umowy pożyczki. To bowiem na zabezpieczenie ewentualnych roszczeń wynikających z tej umowy wystawiony został sporny weksel. Nie oznacza to jednak całkowitej zmiany sytuacji procesowej stron. Rozpoznanie sporu powstałego na tle umowy pożyczki, wymaga ustalenia, czy w ogóle powstało po stronie powódki roszczenie o zwrot kwoty wynikającej z tej umowy wraz z opłatami i odsetkami naliczonymi przez powódkę i ewentualnie czy pozostała z tego tytułu do zapłaty kwota nie jest niższa niż ujęta w wekslu. Pełnomocnik pozwanej zdaje się jednak nie dostrzegać, że ciężar udowodnienia powyższych okoliczności w kontekście podniesionych zarzutów (niewykonania umowy, niewymagalności roszczenia, zawyżenia roszczenia) spoczywa na pozwanej jako na dłużniku wekslowym. Nadal bowiem powódka jako wierzyciel wekslowy nie ma obowiązku wykazywania istnienia i treści podstawy prawnej, która spowodowała zaciągnięcie zobowiązania wekslowego, a jej rola w procesie ogranicza się w istocie do niezbędnej współpracy przy dowodzeniu spornych okoliczności przez pozwaną. Problem ciężaru dowodu w postępowaniu toczącym się po wniesieniu zarzutów czy sprzeciwu od nakazu wydanego na podstawie weksla był wielokrotnie przedmiotem orzeczeń Sądu Najwyższego. Podkreślano w nich, że w sytuacji wystawienia weksli in

blanco w postaci tzw. weksli gwarancyjnych, które stanowią upoważnienie dla wierzyciela do wypełnienia tekstu weksli zgodnie z umową i wynikiem obrachunku, ciężar dowodu, że tym warunkom nie stało się zadość spada na dłużnika (wyrok SN z 24 lutego 1928 r., Przegląd Sądowy 1928 r., poz. 544, wyrok z 2 maja 1929 r. OSP 1929, nr 8, poz. 511, wyrok SN z 18

listopada 1999 r. I CKN 215/98 OSNC 2000r., nr 7-8, poz.128). Taki rozkład ciężaru dowodu nie budził wątpliwości. Wynika zresztą z treści art. 6 k.c. i ze sformułowań art. 10 i 17 prawa wekslowego.

Odnosnie zarzutu niewykonania umowy przez powódkę poprzez brak wypłaty pozwanej kwoty wskazanej w pożyczce wskazać, należy, że pełnomocnik pozwanej poprzestał jedynie na stwierdzeniu, że „po stronie pozwanej istnieją obawy, że weksel został wypełniony w sposób dowolny. (...) nigdy bowiem nie wypłaciła pozwanej kwoty oscylującej w granicach wysokości żądania objętego pozwem w niniejszej sprawie”. Z powyższego zdaje się przy tym wynikać, że pozwana nie zarzuca aby w ogóle nie otrzymała kwoty pożyczki przewidzianej w umowie a jedynie, że nie otrzymała kwoty na którą opiewa żądanie pozwu. Z przedłożonej przez powódkę umowy pożyczki wynika jednak, że kwoty takiej otrzymać nie mogła, bo wypłacona jej pożyczka wyniosła 1.000 zł. Jeśli zaś pozwana podnosiła, że wysokość pożyczki do wypłaty wskazana w umowie była niezgodna z kwotą faktycznie jej wypłaconą, to powinna była po pierwsze wskazać jaką kwotę jej wypłacono, a po wtóre fakt ten udowodnić. W przypadku zaś gdyby twierdzenie to odczytywać jako zarzut, iż kwota pożyczki nie została pozwanej wcale wypłacona, to oprócz tego że nie został on udowodniony to jest jeszcze nielogiczny. Z przedłożonych przez powódkę dowodów w postaci rozliczenia umowy zawartego w (...) wynika bowiem, że pozwana spłaciła pierwszą ratę pożyczki i część drugiej. Do tego twierdzenia pełnomocnik pozwanej nie ustosunkował się dlatego sąd uznał, że pełnomocnik pozwanej faktu częściowej spłaty pożyczki nie kwestionował (art.230 kpc). Z zasad logicznego rozumowania wynika natomiast, że nie przystępuje się do spłaty pożyczki, której się nie otrzymało.

Odnosnie braku wymagalności roszczenia z uwagi na niedoręczenie pozwanej wezwania do zapłaty i wypowiedzenia umowy, to okoliczność ta również nie została wykazana. Z dowodów przedłożonych przez stronę powodową wynikało przy tym, że zarówno wezwanie do zapłaty z dnia 5.08.2016r. jak i wypowiedzenie z dnia 5.09.2016r. zostało wysłane na adres pozwanej, którym posługuje się ona w sprzeciwie (por. kopia książki nadawczej) a następnie było dwukrotnie awizowane i nie zostało podjęte przez pozwaną (por. wydruk z systemu śledzenia przesyłek poczty polskiej). Do faktów wynikających z w/w dowodów pełnomocnik pozwanej również się nie ustosunkował a zatem uznano, że ich nie kwestionował (art.230 kpc).

W judykaturze nie ma zaś obecnie wątpliwości odnośnie do tego, że - co do zasady - możliwe jest zastosowanie tzw. doręczenia zastępczego do składania oświadczeń woli w sferze prawa materialnego. Z art. 61 § 1 k.c. wynika, że oświadczenie woli, które ma być złożone innej osobie, jest złożone z chwilą, w której mogła się zapoznać z jego treścią. Przepis nie wymaga zatem, aby adresat oświadczenia zapoznał się faktycznie z jego treścią, wystarczająca jest sama możliwość zapoznania się. Taką możliwość daje wysłanie pisma zawierającego oświadczenie woli przesyłką poleconą. Jeżeli takiej przesyłki adresat z własnej woli nie odbiera z urzędu pocztowego, należy uznać, że miał możliwość zapoznania się z jej treścią i z możliwości takiej z własnej woli nie skorzystał (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 11 grudnia 1996 r., I PKN 36/96, OSNAPUS 1997, nr 14, poz. 251, z dnia 13 grudnia 1996 r., I PKN 41/96, OSNAPUS 1997, nr 13, poz. 268, z dnia 23 stycznia 1998 r., I PKN 501/97, OSNAPUS 1999, nr 1, poz. 15, z dnia 20 stycznia 2004 r., II CK 358/02, "Wokanda" 2004, nr 9, s. 6, z dnia 5 października 2005 r., I PK 37/05, OSNP 2006, nr 17-18, poz. 263, z dnia 17 marca 2010 r., II CSK 454/09). Pozwana nie podjęła zaś żadnej inicjatywy dowodowej w kierunku wykazania, że nie miała możliwości zapoznania się z treścią wezwania do zapłaty oraz wypowiedzenia umowy.

W ostatniej kolejności pozwana powoływała się na zawarcie w umowie klauzul niedozwolonych (abuzywnych) w zakresie opłat dodatkowych obciążających pożyczkobiorcę. Zarzut ten również nie zasługiwał na uwzględnienie.

Należy bowiem podkreślić, że przedmiotowa umowa zawarta została po zmianie ustawy o kredycie konsumenckim przez ustawę z dnia 5.08.2015 r., która wprowadziła do niej art. 36a-36d (przepisy te obowiązują od 11.03.2016 r.). Celem wskazanej regulacji była ochrona konsumentów przed nadmiernym obciążeniem finansowym w związku

z kredytem konsumenckim (lichwą). Aby zapobiegać temu, negatywnie ocenianemu zjawisku, ustawodawca polski wprowadził instytucję pozaodsetkowych kosztów kredytu w art. 36a ustawy o kredycie konsumenckim. W uzasadnieniu projektu zmiany ustawy wskazano przy tym, że „R. legis dla wprowadzenia powyższych regulacji jest okoliczność, iż ograniczenie możliwości pobierania nadmiernych odsetek wynikające z art. 359 § 2¹ Kodeksu cywilnego nie stanowi wystarczającego instrumentu ochrony interesów konsumenta w sytuacji, gdy przedsiębiorcy, przestrzegając regulacji dotyczących maksymalnej wysokości odsetek, jednocześnie zastrzegają wysokie prowizje i dodatkowe opłaty o charakterze pozaodsetkowym. W konsekwencji tego rodzaju praktyk łączne koszty obsługi długu niejednokrotnie przekraczają wysokość zaciągniętej pożyczki lub kredytu. Wysokie koszty pozaodsetkowe, w przypadku korzystania przez konsumenta z pożyczek i kredytów w kilku instytucjach jednocześnie, powodują szybko rosnący obszar zadłużenia.

Uwzględniając powyższe przesłanki, w ocenie projektodawcy należy podjąć działania regulacyjne, których celem jest zapobieganie przypadkom pobierania przez kredytodawców kredytu konsumenckiego nieuzasadnionych (zbyt wysokich) opłat. Proponowany limit całkowitego kosztu kredytu z wyłączeniem odsetek został przygotowany w oparciu o analizę dostępnych danych dotyczących działalności firm pożyczkowych (...). Zaproponowany limit mieści się w dolnych granicach kosztów ponoszonych przez pożyczkodawców.(...)Powyższa propozycja ma na celu ochronę interesów konsumentów przed narzucaniem przez pożyczkodawców nieuzasadnionych kosztów.”

Omawiane limity pozaodsetkowych kosztów kredytu wyznaczono w dwojaki sposób:

- 1) według wzoru opisanego w art. 36a ust. 1 oraz
- 2) jako sumę równą całkowitej kwocie kredytu (art. 36a ust. 2).

I tak zgodnie z art. 36a ust. 1 maksymalną wysokość pozaodsetkowych kosztów kredytu oblicza się według wzoru: (...)
 $\leq ((...)\%) + [K \times n / R \times 30\%]$,

w którym poszczególne symbole oznaczają:

(...) maksymalną wysokość pozaodsetkowych kosztów kredytu,

K - całkowitą kwotę kredytu,

n - okres spłaty wyrażony w dniach,

R - liczbę dni w roku.

W przedmiotowej sprawie na pozaodsetkowe koszty kredytu składały się: opłata przygotowawcza w wysokości 129 zł, prowizja 561 zł, opłata za (...) – 300 zł, całkowita kwota kredytu wyniosła 1.000 zł, zaś okres spłaty pożyczki wynosił 900 dni (30 miesięcy). Łączna wysokość naliczonych przez powódkę kosztów (990 zł) była więc w istocie tożsama z maksymalną wysokością pozaodsetkowych kosztów kredytu, które wyniosły 989,72 zł. Nie przewyższyła ona również całkowitej kwoty kredytu wypłacanej pozwanej.

W ocenie Sądu nie można wykluczyć, że nawet jeśli zastrzeżone przez pożyczkodawcę opłaty, prowizje i odsetki mieścić się będą w limicie normatywnym, w konkretnych okolicznościach sprawy, biorąc pod uwagę całokształt stosunków społeczno – gospodarczych, zawarcie umowy może zostać uznane za sprzeczne z zasadami współzycia społecznego lub że przepisy przewidujące te opłaty zostaną uznane za niedozwolone klauzule umowne na podstawie art. 385³ kc, np. jeśli odbędzie się wbrew zasadzie uczciwego i rzetelnego kredytowania i pożyczania.

Z drugiej jednak strony przy dokonywaniu oceny takich postanowień umownych nie można abstrahować od tego, że zasada ochrony konsumenta jako słabszej strony umowy zawieranej z profesjonalistą, realizowana jest już obecnie na poziomie ustawowym poprzez regulację art.36 a ustawy o kredycie konsumenckim a także dalsze jej przepisy przewidujące szereg obowiązków informacyjnych po stronie pożyczkodawcy, dzięki którym pożyczkobiorca dokładne

zna wysokość kosztów, które będzie musiał ponieść. Oceniana przez sąd umowa przepisów wskazanej ustawy nie narusza i to zarówno co do maksymalnych pozaodsetkowych kosztów kredytu jak i wskazanych obowiązków informacyjnych,

Jednocześnie ze stanowisk strony pozwanej nie wynika, ani jakie z postanowień umownych uznaje ona za niedozwolone ani też dlaczego. Oprócz ogólnych sformułowań odwołujących się do klauzul generalnych pełnomocnik pozwanej nie skonkretyzował swych zarzutów na tle postanowień konkretnej umowy zawartej z pozwaną.

W przedmiotowej umowie, jak już wyżej wskazano przewidziane zostały trojakiemu rodzaju opłaty: opłata przygotowawcza w wysokości 129 zł, prowizja 561 zł, opłata za (...) – 300 zł.

Zgodnie z art. 385¹§1 kc postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nie uzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Jeżeli postanowienie umowy zgodnie z § 1 nie wiąże konsumenta, strony są związane umową w pozostałym zakresie (§ 2).

Zgodnie z powyższym aby określone postanowienie umowy mogło zostać uznane za „niedozwolone postanowienie umowne” muszą zostać spełnione cztery warunki:

- umowa musi być zawarta z konsumentem,
- postanowienie to nie jest indywidualnie uzgodnione,
- nie dotyczy głównych świadczeń stron oraz
- kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy.

Nie może być wątpliwości, że w przedmiotowej sprawie spełnione zostały trzy pierwsze przesłanki uznania klauzul umownych za abuzywne. Kluczowe znaczenie miało jednak ustalenie czy przepisy omawianej umowy przewidujące obowiązek zapłaty w/w opłat kształtują prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy.

Za sprzeczne z dobrymi obyczajami można uznać działania zmierzające do niedoinformowania, dezorientacji, wywołania błędnego przekonania konsumenta, wykorzystania jego niewiedzy lub naiwności, a więc o działanie potocznie określane jako nieuczciwe, nierzetelne, odbiegające od przyjętych standardów postępowania, zaś rażąco naruszenie interesów konsumenta można rozumieć jako nieusprawiedliwioną dysproporcję praw i obowiązków na jego niekorzyść w określonym stosunku obligacyjnym (por. wyrok s.apel. w Warszawie z 2017.07.04, VI ACa 345/16 LEX nr 2486476).

W świetle powyższego wskazać należy, że w przypadku wszystkich w/w opłat ich wysokość została wskazana wprost kwotowo w punkcie 1.4 umowy a nadto po zsumowaniu z należnymi odsetkami zostały one przedstawione jako całkowity koszt pożyczki wynoszący 1100 zł (punkt 1.5 umowy). Na pierwszej stronie umowy w części B obejmującej „Główne dane dotyczące pożyczki” wskazano pod pozycją „Całkowita kwota pożyczki – 1.000 zł” pozycję „Całkowita kwota do zapłaty - 2.100 zł”. Wysokość zobowiązania, które powinna była spłacić pozwana została więc przedstawiona w sposób jasny i klarowny.

Jednocześnie pozwana nie wykazała, aby w przedmiotowej sprawie zaistniały szczególne okoliczności na etapie zawierania umowy pożyczki, które pozwoliłyby na stwierdzenie, że wbrew oczywistemu brzmieniu treści umowy pozwana została w sposób nierzetelny skłoniona do zawarcia umowy, np. poprzez ustne przedstawienie oferty w sposób odbiegający od treści umowy.

Odnosnie zaś oceny, czy dane postanowienie wzorca umowy, kształtując prawa i obowiązki konsumenta, "rażąco" narusza interes pozwanej to jest ona uzależniona od tego, czy wynikająca z tego postanowienia nierównowaga praw i obowiązków stron (nierównowaga kontraktowa) na niekorzyść konsumenta jest istotna, znacząca. Przepis art. 385¹§1 kc przewiduje bowiem, że interesy konsumenta muszą zostać naruszone w sposób rażąco.

W ocenie Sądu wysokość zastrzeżonych przez powódkę opłat nie wskazuje na zaistnienie w niniejszej sprawie przesłanki „rażącego naruszenia interesów konsumenta” .

Oplata przygotowawcza ma w założeniu pokrywać koszty związane z udzielaniem pożyczki. Część tych kosztów ma charakter stały, niezależny od okresu kredytowania (np. ocena zdolności kredytowej klienta, przygotowanie umowy w formie papierowej i przekazanie jej klientowi, wycena ryzyka klienta na dzień zawarcia umowy, utrzymywanie baz danych o klientach (konieczność wypełniania wymogów związanych z ochroną danych osobowych), wynagrodzenia pracowników etc.). Dlatego też w przypadku pożyczek udzielanych na niskie kwoty, a z taką mamy do czynienia w niniejszej sprawie stosunek kosztów stałych do kwoty pożyczki zazwyczaj jest wysoki. Dlatego też nie można uznać aby pobranie przez powódkę tej opłaty w wysokości 129 zł uznać można było za rażąco niesprawiedliwe, zaś samą opłatę za rażąco zawyżoną.

Jeśli zaś chodzi o prowizję, to stanowi ono jednorazowe wynagrodzenie za udzielenie kapitału. Prowizja za udzielenie pożyczki to podstawowa opłata, jaką nalicza pożyczkodawca. Stanowi ona jego zysk. Nie ma przepisów, które zakazywałyby pobierania prowizji przy umowach pożyczki, co więcej - art. 5 pkt 6a ustawy z dnia 12 maja 2011 roku o kredycie konsumenckim jednoznacznie dopuszcza możliwość pobierania prowizji i wszelkiego rodzaju opłat. W ocenie sądu wysokość prowizji w przypadku pożyczek gotówkowych jest powiązana w sposób jednoznaczny z ryzykiem jakie dla pożyczkodawcy łączy się z udzieleniem danej pożyczki. W sektorze bankowym prowizja jest obecnie często instrumentem różnicowania klientów. Ci bardziej ryzykowni płacą więcej. Lepiej wypadający w ocenie zdolności mogą liczyć na niższe stawki. Pożyczki tzw. chwilówki, jak ta w rozpatrywanej sprawie, są produktem o wysokim stopniu ryzyka. Dlatego też zastrzeżenie przez powódkę prowizji w wysokości 561 zł nie może być uznane za „rażąco” wygórowane.

Odnosnie zaś opłaty za (...) – 300 zł, to analiza punktu 15 umowy wskazuje, że opcja ta była dobrowolna i skorzystanie z niej zależało od decyzji pożyczkobiorcy. Strona pozwana nie wykazała zaś aby w okolicznościach przedmiotowej sprawy powódka uzależniała od skorzystania z tej opcji zawarcie całej umowy. Sąd nie posiada takich informacji z urzędu.

Mając powyższe względy na uwadze sąd uznał, że postanowienia umowne przewidujące obowiązek zapłaty w/w opłat nie mogą być uznane za niedozwolone postanowienia umowne w świetle art. 385¹§1 kc.

Biorąc zatem pod uwagę postanowienia umowy pożyczki łączącej strony, pozwana powinna była zwrócić stronie powodowej :

- faktycznie przekazaną jej kwotę pieniężną (1000,00 zł),
- opłatę przygotowawczą (129 zł),
- prowizję (561 zł),
- opłatę za (...) w wysokości 300 zł
- odsetki umowne za korzystanie z kapitału w wysokości 8,20 % w skali roku – tj. 110 zł
- odsetki umowne za opóźnienie w spłacie rat pożyczki w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie – zgodnie z wyliczeniem zawarty na k. 51 akt wskazanej w punkcie za (2,58 zł),

co po zsumowaniu wyniosło 2102,58 zł. Niespornym w przedmiotowej sprawie było zaś, że pozwana zapłaciła na rzecz powódki 80 zł. Pozostała do zapłaty kwotę - 2022,58 zł zasądono w punkcie 1 pozwu.

O odsetkach za opóźnienie od zasądzonego świadczenia orzeczono na podstawie art. 481§1 i 2¹ k.c. w zw. z punktu 4.1 umowy. Strony w umowie nie przewidziały możliwości żądania odsetek od zaległych odsetek za opóźnienie za okres przed wytoczeniem powództwa, dlatego odsetki od kwoty 2,58 zł należne były powódce dopiero od dnia wniesienia pozwu, tj. 6.12.2017r., zgodnie z treścią art.482§1 kc. Odsetki zaś od pozostałej części roszczenia, tj. kwoty 2020 zł należne były powódce dopiero od dnia przypadającego po upływie 30 dniowego terminu wypowiedzenia pożyczki, tj. od 27.10.2017r.

Co do odsetek żądanych w wyższym wymiarze, powództwo podlegało więc oddaleniu (punkt II wyroku).

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art.98§1 i 3 kpc. Pozwana przegrała proces, powinna więc zwrócić powódce poniesione przez nią koszty, na które składały się: opłata od pozwu w wysokości 100 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa 17 zł oraz wynagrodzenie pełnomocnika w wysokości 900 zł ustalone na podstawie §2 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. poz. 1804 ze zm.).

Z/

1. (...)

2. (...)

3. K.. (...)

L., (...)